

EVOLUTIE VAN DE RENTABILITEIT IN DE INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Hoe goed renderen onze Vlaamse veehouderijen, en wat ligt aan de basis van de evoluties? Aan de hand van de cashflowbarometer presenteren we een analyse van de financiële situatie van de varkens-, melkvee-, en pluimveesector tussen 2011 en nu. – Jan Leyten, KBC Land- en Tuinbouwcenter

De cashflowbarometer geeft een zicht op de rentabiliteit in de intensieve veehouderij in Vlaanderen. Voor het huidige jaar 2016 worden de cashflows per sector voor het eerste en tweede kwartaal afzonderlijk weergegeven. Daarnaast blikken we terug op de rentabiliteit voor de voorbije 5 jaren (2011-2015). De analyse voor de varkens-, melkvee- en pluimveesector gebeurt telkens voor een standaardbedrijf met gemiddelde technische en bedrijfseconomische resultaten. Op die manier krijgen we een beeld van de gemiddelde rentabiliteit op sectorniveau. Doordat het om sectorgemiddelden gaat, dienen de cijfers met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden op individueel bedrijfsniveau. De verschillen in rentabiliteit tussen bedrijven kunnen namelijk groot zijn.

Wat is cashflow?

Het begrip cashflow is een interessante economische parameter om de rentabiliteit van een bedrijf of sector in kaart te brengen. Cashflow is niet meer of minder dan het verschil tussen de bedrijfsinkomsten en -uitgaven, of wat er werkelijk verdiend wordt. Bemerkt dat je een negatieve cashflows krijgt wanneer de inkomsten kleiner zijn dan de uitgaven.

.....
De cijfers dienen met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd op individueel bedrijfsniveau.
.....

Er bestaan echter verschillende definities van cashflow. De hier gehanteerde cashflow is de 'operationele cashflow'. Deze wordt berekend door de bedrijfsuitgaven, zonder de leninglasten, af te trekken van de bedrijfsinkomsten. Een ander veel gebruikt cashflowbegrip is de 'beschikbare cashflow', ook wel de 'vrije cashflow' genoemd. Dit is de operationele cashflow zoals hierboven beschreven, verminderd met de leninglasten (kapitaalsaflossingen en rentes). Dit is wat er werkelijk overblijft om van te leven, te investeren of te sparen.

Varkens

Zeugenhouderij De gemiddelde operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten) per productieve zeug voor de jaren 2011 tot 2015 en de eerste 2 kwartalen van 2016 is terug te vinden in figuur 1. Onder 'gemiddeld' verstaan we een zeugenbedrijf met 300 productieve zeugen in het 4-wekensysteem met een productiegetal van 28,3.

In de zeugenhouderij bedroeg de gemiddelde operationele cashflow, exclusief mestafzetkosten, de laatste 5 jaar (2011 – 2015) ongeveer 270 euro per productieve zeug. De mestafzetkosten worden niet verrekend, aangezien deze van bedrijf tot bedrijf sterk kunnen verschillen. Het jaar 2015 was voor de zeugenhouderij door de lage biggenprijzen een extreem slecht jaar, met een operationele cashflow die slechts de helft bedroeg van het gemiddelde van de laatste 5 jaar. De resultaten voor de eerste 2 kwartalen van 2016 zijn door de hogere biggenprijzen aanzienlijk beter. Van deze cashflows dienen nog de mestafzetkosten (gemiddeld 25 euro per zeug) en de kredietlasten (gemiddeld ongeveer 200 euro per zeug) verminderd te worden om te komen tot wat er werkelijk verdiend wordt: de beschikbare cashflow. Hiermee is het duidelijk dat de economische situatie in de zeugenhouderij sinds begin 2016 opnieuw een stuk roos-

Na 2015, dat een extreem slecht jaar was, laat 2016 aanzienlijk betere resultaten zien in de zeugenhouderij.

kleuriger oogt. Door de stijgende vleesvarkensprijzen en de bijhorende behoorlijke biggenprijzen, zijn ook de voorlopige resultaten voor het derde kwartaal van 2016 hoopgevend.

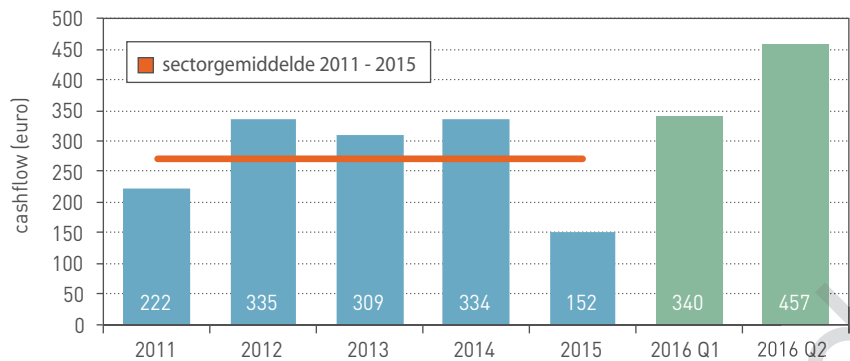
Vleesvarkenshouderij In figuur 2 zien we de evolutie van de operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten) per afgeleverd vleesvarken voor de jaren 2011 tot 2015 en voor de eerste 2 kwartalen van 2016. Het betreft de cashflow exclusief mestafzetkosten en kredietlasten. De biggen worden aangekocht, rekening houdend met sectorgemiddelde technische resultaten.

In de vleesvarkenshouderij bedraagt de sectorgemiddelde operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten) de laatste 5 jaar (2011 – 2015) circa 17,5 euro per afgeleverd vleesvarken. Het resultaat voor het jaar 2015 was met 13,1 euro ver beneden dit gemiddelde. De zwakke vleesvarkensprijzen zijn de belangrijkste reden voor het slechte resultaat. De extreem lage biggenprijzen en de gedaalde voederprijzen in 2015 compenseerden de zwakke vleesvarkensprijzen onvoldoende. Rekening houdend met sectorgemiddelde kredietlasten en mestafzetkosten (samen circa 12 euro per afgeleverd vleesvarken) werd de beschikbare cashflow in 2015 tot quasi nul herleid.

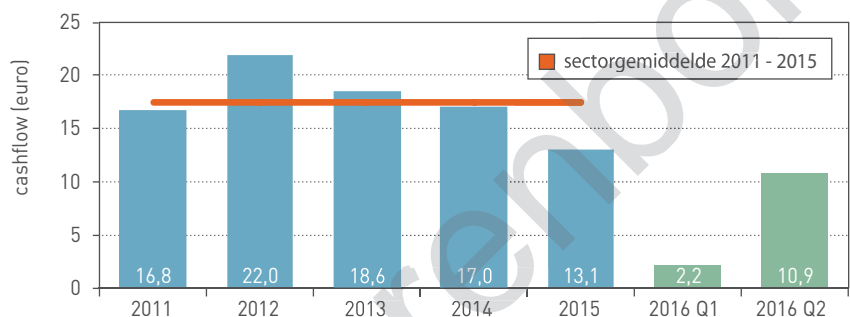
De negatieve trend ingezet in 2015 bereikt een absoluut dieptepunt in het eerste kwartaal van 2016. In het tweede kwartaal merken we wel een ommekeer door stijgende vleesvarkensprijzen vanaf mei. Een structurele verbetering van de rentabiliteit wordt verwacht in de tweede helft van 2016 als gevolg van het dalend vleesvarkensaanbod in de Europese Unie, met stijgende prijzen als resultaat.

Melkvee

Gezien er tussen melkveebedrijven grote verschillen bestaan voor de directe inkomenssteun, de mestafzetkosten, de pachten en de kredietlasten (kapitaalsaflossingen en rentes), en deze niet altijd toe te wijzen zijn aan de melkveetak, worden deze inkomsten en uitgaven niet meegeteld in de weergegeven operationele cashflows. Om te komen tot de beschikbare cashflow en dus te weten wat er werkelijk verdiend wordt, moeten deze nog verrekend worden. Figuur 3 geeft de evolutie van de gemiddelde cashflow per 100 liter geproduceerde melk weer voor de jaren 2011 tot 2015 en de eerste 2 kwartalen van 2016. De sectorgemiddelde operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten, pachten

Figuur 1 Evolutie gemiddelde operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten) op jaarbasis per productieve zeug - Bron: KBC

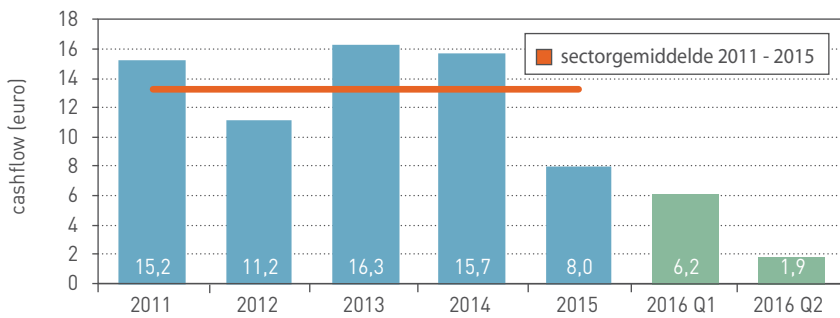
Figuur 2 Evolutie gemiddelde operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten) per afgeleverd vleesvarken - Bron: KBC

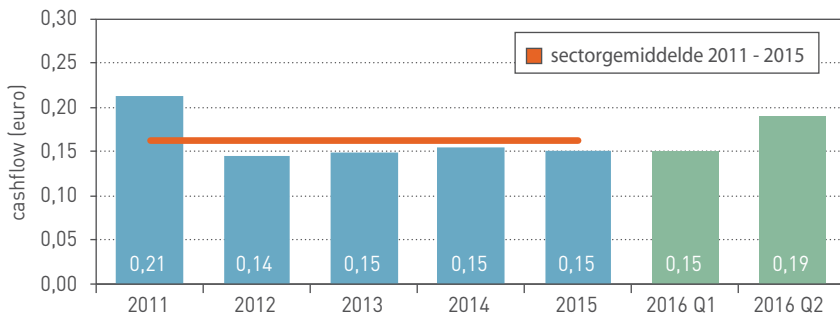
In 2015 was de gemiddelde rentabiliteit in de melkveehouderij ongezien slecht en de eerste 2 kwartalen van 2016 zijn niet beter.

en inkomenssteun) voor de periode 2011-2015 bedraagt 13,3 euro/100 liter. In 2015 was de gemiddelde rentabiliteit ongezien slecht. Met een geraamde cashflow van 8 euro per 100 liter is deze zelfs

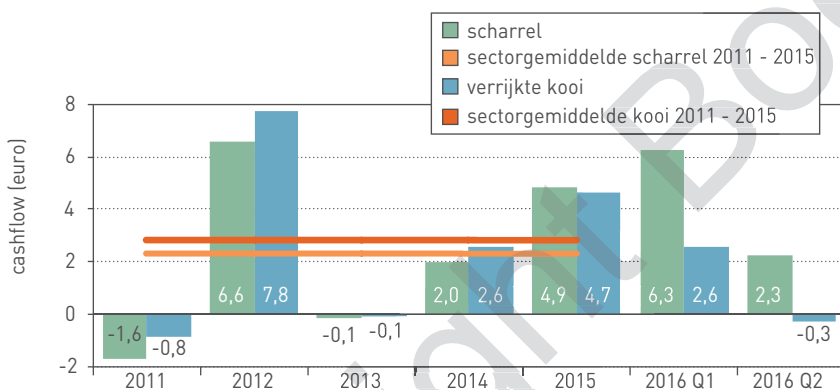
lager dan de gemiddelde cashflow van 8,6 euro/100 liter in het crisisjaar 2009. Rekening houdend met de kredietlasten (kapitaalsaflossingen en rentes) die in Vlaanderen gemiddeld bijna 10 euro/100 liter bedragen en de gemid-

Figuur 3 Evolutie van de operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten, pachten en inkomenssteun) per 100 liter geproduceerde melk - Bron: KBC

Figuur 4 Evolutie operationele cashflow per afgeleverde braadkip - Bron: KBC

Figuur 5 Evolutie operationele cashflow per leghen - Bron: KBC

delde inkomenssteun die op ruim 3 euro/100 liter uitkomt, betekent dit dat voor 2015 de beschikbare cashflow voor het gemiddeld melkveebedrijf quasi nul bedroeg. Let wel, de berekende cashflow houdt geen rekening met de eventueel te betalen superheffing in het melkjaar 2014-2015. Op bedrijven die ruim boven hun quotum molken was de impact hiervan op de rentabiliteit aanzienlijk. Voor de eerste 2 kwartalen van 2016 is de rentabiliteit door de extreem lage melk-prijzen ongezien slecht, met een gemiddelde cashflow van circa 4 euro per 100 liter voor de eerste jaarhelft. Het resultaat voor het tweede kwartaal is het zwakste resultaat in decennia. Wanneer ook de kredietlasten, mestafzetkosten, pachten en inkomenssteun in rekening

worden gebracht, is er sprake van een belangrijke 'cashdrain', een negatieve beschikbare cashflow voor de melkveehouderij.

Pluimvee

Braadkippenhouderij In figuur 4 presenteren we de gemiddelde operationele cashflow per afgeleverde braadkip voor de jaren 2011 tot 2015 en de eerste 2 kwartalen van 2016. Het betreft de cashflows exclusief kredietlasten, rekening houdend met sectorgemiddelde technische cijfers.

In de braadkippenhouderij bedraagt de cashflow exclusief kredietlasten de laatste 5 jaar (2011 - 2015) gemiddeld 16 cent per afgeleverde braadkip. Opvallend is dat deze de laatste jaren vrij

stabil is. Blijkbaar slaagt de sector er goed in om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. De technische resultaten en de kredietlasten in de braadkippenhouderij kunnen sterk variëren van bedrijf tot bedrijf, waardoor de beschikbare cashflows grote verschillen vertonen.

Ook voor de eerste helft van 2016 zijn de resultaten gemiddeld. Klassiek zijn de resultaten in het tweede en derde kwartaal beter dan in het vierde kwartaal.

Leghennenhoudery In figuur 5 kan de gemiddelde operationele cashflow per leghen worden teruggevonden voor de jaren 2011 tot 2015 en de eerste 2 kwartalen van 2016. Het betreft de cashflows voor de Vlaamse leghennenhoudery exclusief kredietlasten, berekend op basis van gemiddelde technische cijfers en dit voor zowel de verrijkte kooi- als scharrelhuisvesting.

In de leghennenhoudery bedraagt de sectorgemiddelde cashflow exclusief kredietlasten (de operationele cashflow) voor de periode 2011 tot 2015 ongeveer 2,5 euro per leghen in verrijkte kooihuisvesting en circa 2,1 euro per leghen voor scharrelhuisvesting, met grote schommelingen doorheen de jaren. In 2015 waren de cashflows nagenoeg het dubbele van het gemiddelde van de laatste 5 jaren. Een kanttekening hierbij is dat de overgrote meerderheid van de leghennenbedrijven op contractbasis werkt, waardoor deze cashflowresultaten voor dit type bedrijven minder relevant zijn.

Opvallend is dat in de periode 2011-2014 de rentabiliteit voor de kooihuisvesting hoger lag dan voor de scharrelhuisvesting. Sinds 2015 is de situatie omgekeerd, door een groter verschil in de eierprijzen tussen de twee huisvestingsystemen.

In 2016 merken we in het eerste kwartaal mooie resultaten voor de scharrelhuisvesting en gemiddelde resultaten voor de kooihuisvesting. Door de dalende eierprijzen in het tweede kwartaal zijn de cashflows sterk teruggevallen. ■